

Любов і пошана до Покійного Митрополита

Особа Покійного Митрополита Андрея Шептицького була одною з тих небагатьох українських постатей, що своїм особистим чаром, повагою свого високого становища і своїми заслугами здідала всіх українців спільними почуваннями пошани і любови. Своім позитивним змістом ті почування зміцнювали українську національну єдність, що є завжди передумовиною життєвих успіхів народу.

Так, пошана і любов загальноукраїнського громадянства до Митрополита Андрея була одним із чинників духовного об'єднання народу довкола своїх національних цінностей, довкола своїх визначних людей. „Нації творяться — казав хтось — психологічно спільними перемогами і невдачами“, а ми до того додамо — і спільними всім верствам народу виявами пошани до своїх духових та світських провідників.

Любов і пошана до Митрополита Андрея були загальновідомі. З тими почуваннями відносилися до Нього не тільки свої, але також і чужі. Перша і найглибша їх причина в тому особистому впливові Митрополита, що про нього колись, з нагоди відвідин на горі св. Юра у Львові, один з французьких журналістів висловився з прикметною французам блискучістю і галлянтністю: „Мені здавалося, що я говорю з Богом-Отцем“.

Друга причина великої пошани до Митрополита Андрея була в тому, що він проводив греко-католицької Церкви, яка завдяки щасливій історичній долі була споміж усіх інших християнських церков на українських землях найбільше національною церквою, в розумінні незалежності від чужих впливів та в розумінні самостійності українського культурного життя, що перш усього спирається на релігійних підставах.

Третя причина популярності Митрополита в українському громадянстві була національно-історична, суспільна, а навіть і політична, хоч сам Митрополит не вів ніякої політики, залишаючи це світським представникам народу. Щоб це зрозуміти, вистачить поглянути дещо в історію. Вже 45 літ минуло від тієї хвилини, коли Митрополит Андрей узяв провід греко-католицької Церкви. Всі тоді були горді в глибині душі, що на старому митрополитичому престолі засіла людина, яка при всьому своєму зрозумінні для духа нових часів мала в собі щось таке, що її споріднювало з поколіннями доби Романа і Данила, з епохою шляхти Богдана Хмельницького, або з тими зросійщеними українськими дворянами на Лівобережжі і спольщеними шляхтичами на Правобережжі, що кладали основи під українське національне відродження.

Основна ідея, що присвічувала Митрополитові в усьому його житті, це була ідея приєднання Сходу до Вселенської Церкви. З цього випливало і все його зацікавлення Сходом, що зро-

дилось у Нього ще змалку. Під впливом того Сходу граф Роман Шептицький колись увійшов на духовний шлях і вернувся до свого народу. Без того не було б Митрополита Андрея. Неофіційний Схід завсідні змів відчутти й оцінити прихильність Митрополита Андрея та глибину його задумів, натомість офіційний Схід, той, що завсідні хотів зосереджувати в руках державної влади не тільки „касарев“, але також і „Боже“, бачив у Митрополиті Андрею свого ворога. Тому під час першої світової війни 1914—18 рр. перша зустріч того світу з Митрополитом у Галичині закінчилась його арештом і засланням у Московщину. Друга зустріч у 1939 р. з тим світом, що

Цілком ясно, що ми, всі українці, чи то з Подлявщини, чи то з Поділля або Галичини, являємо собою єдину судильну збірноту. Це відчували ми в першу чергу в дорозі на чужину, коли з усіх кінців нашої України тягнулися скривчені мажі, або їхала поїздами сила людей. Тоді то допомагали одні одним у важкий час. І непомітно було різниця, хоча східні і західні українці довгий час були силоміць роз'єднані непрохідним муром і жили в окремих державних організаціях.

Здавалося, що національне лих, яке стрінуло наш нарід, з'єднало дві примусово відділені частини нашої батьківщини. Так воно насправді й є, але деякі злободенні явища роз'ятрюють цю єдність і „дють воду на млин“ нашого спільного ворога — большевиків.

Ось під Віднем у Г. табор. Кільканадцять бараків на великому просторі. Мешкають тут емігранти з різних країв. Є тут і росіяни, і французи, і латвії, литовці та естонці, але найбільше західних і східних українців, які живуть чи то в спільних бараках, чи то окремо по квартирах. Здавалось би, що спільна доля мусіла якнайсильніше об'єднати нас. В основному так воно й є. Проте, знову ж таки помітно тріщини у відносинах „між „нашими“ і „вашими“. А найбільше вражає те, що такі нарікання почуєте не раз від освічених і політично вироблених людей.

Тимчасом послаблення нашої монолітності, єдності, внутрішні сварки і суперечки, що роз'ятрюють нашу спільноту — все це допомагає большевикам повоювати у свої сітці наших несвідомих людей. Ніхто не перечить, що

згодом прийняв комуністично-безбожницькі форми, виявила до Митрополита не тільки традиційну ненависть Москви до всього західного, але також усю непримиреність воєнничого большевицького безбожництва супроти кожної релігії. Свідомо великого авторитету Митрополита в народі, большевики не мали відваги наслідувати царського уряду, щоб його арештувати, зате почали поволи, але вперто змагати до того, щоб його за якийсь час зробити пастирем без стада. Але це їм не вдалося. А тепер прийшла до нас тільки коротка вістка про смерть Митрополита у Львові. В яких обставинах довелося йому провести останні місяці під большевицькою займанщиною та як закінчив своє трудяче життя, нам тут, на чужині, покищо нічого ближче не відомо.

М. К.

Під прапором єдності

Цілком ясно, що ми, всі українці, чи то з Подлявщини, чи то з Поділля або Галичини, являємо собою єдину судильну збірноту. Це відчували ми в першу чергу в дорозі на чужину, коли з усіх кінців нашої України тягнулися скривчені мажі, або їхала поїздами сила людей. Тоді то допомагали одні одним у важкий час. І непомітно було різниця, хоча східні і західні українці довгий час були силоміць роз'єднані непрохідним муром і жили в окремих державних організаціях.

Здавалося, що національне лих, яке стрінуло наш нарід, з'єднало дві примусово відділені частини нашої батьківщини. Так воно насправді й є, але деякі злободенні явища роз'ятрюють цю єдність і „дють воду на млин“ нашого спільного ворога — большевиків.

Ось під Віднем у Г. табор. Кільканадцять бараків на великому просторі. Мешкають тут емігранти з різних країв. Є тут і росіяни, і французи, і латвії, литовці та естонці, але найбільше західних і східних українців, які живуть чи то в спільних бараках, чи то окремо по квартирах. Здавалось би, що спільна доля мусіла якнайсильніше об'єднати нас. В основному так воно й є. Проте, знову ж таки помітно тріщини у відносинах „між „нашими“ і „вашими“. А найбільше вражає те, що такі нарікання почуєте не раз від освічених і політично вироблених людей.

Тимчасом послаблення нашої монолітності, єдності, внутрішні сварки і суперечки, що роз'ятрюють нашу спільноту — все це допомагає большевикам повоювати у свої сітці наших несвідомих людей. Ніхто не перечить, що

М. С.

Советський Союз замість Швейцарії, Еспанії і Португалії?

Довкола повітроплавної конференції в Чикаго

Берлін. — Своєю відсутністю на англо-американській конференції повітроплавства большевики обосновували тим, що годі від них вимагати, щоб вони сиділи за одним столом із представниками Швейцарії, Португалії і Еспанії, уряди яких не мають ніяких дипломатичних взаємин із Советським Союзом. Советський часопис „Война і Робочій Клас“ додає до цього ствердження ще й те, що советський уряд повідомили тільки про рішення запросити на конференцію також неурядовий край, але що він не знав, про які краї іде мова. Щойно

24-го жовтня повідомлено Советський Союз, що на конференцію запрошено Еспанію, Португалію і Швейцарію. Згаданий советський часопис покликається на слова одного американського радієвого коментатора, щоб доказати, що „важливіше б було“, щоб Советський Союз узяв був участь у конференції замість тих трьох названих країв. На закінчення часопис пише, що „може пізніше зладуть собі краще справу в цьому питанні. Коли не підчас, то напевно після конференції в Чикаго“.

Тимчасом у британській палаті по-